

GUIA

La prevenció dels riscos biològics

Elaboració:

Mónica Pérez Cardoso, Carles Pérez Espona, Sergi Roselló Maya i Marta Rovira Echevarria
(CCOO de Catalunya)

Correcció:

Servei Lingüístic de CCOO de Catalunya

Maquetació:

Ana Segura Cintas

Edita:

CCOO de Catalunya

febrer del 2024

DL: B5388-2024

amb el suport de:

a la feina

 **Generalitat
de Catalunya**

ÍNDEX

1. Introducció	4
2. Definicions i classificació	5
3. Mecanismes de transmissió i entrada	7
4. Principals sectors productius exposats i tipus de risc	7
5. Obligacions empresarials	9
6. Malalties professionals que genera l'exposició als agents biològics	15
7. Criteris d'intervenció sindical davant dels riscos biològics	19
8. La perspectiva de gènere pel que fa a les avaluacions per exposició a agents biològics	22

1. Introducció

El risc biològic es deu a una exposició no controlada a agents biològics o als seus productes derivats (endotoxines, micotoxines, compostos orgànics volàtils d'origen microbià, etc.).

Els agents biològics poden ser presents a tots els ambients laborals. Alguns són responsables d'infeccions, afectacions al·lèrgiques i exposició a agents tòxics i/o cancerígens o mutagènics. Per això mateix, tal com estableixen l'article 16 de la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals (LPRL), i l'RD 664/1997, sobre la protecció de les persones treballadores contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant el treball, el risc biològic ha de ser avaluat i controlat per protegir la salut i la seguretat de les persones treballadores.

S'ha de tenir en compte que existeixen altres éssers vius, però que poden quedar exclosos de la definició d'*agent biològic* inclosa en l'RD 664/1997. Tot i així, els hem de considerar en la prevenció per les seves característiques i per la capacitat de causar o de transmetre una malaltia. Un exemple d'aquests casos són els ectoparàsits (els polls, les puces, les paparres i els àcars que provoquen la sarna), els insectes, els animals i les plantes.

Cal recordar que l'avaluació de riscos laborals es defineix en l'article 3 de l'RD 39/1997, del Reglament dels serveis de prevenció (RSP), com el procés dirigit a estimar la magnitud dels riscos que no s'hagin pogut evitar, obtenint la informació necessària perquè l'empresariat estigui en condicions de prendre una decisió apropiada sobre la necessitat d'adoptar mesures preventives i, en conseqüència, sobre el tipus de mesures que s'hagin d'adoptar.

La identificació i l'avaluació del risc per exposició a agents biològics comporta una sèrie d'actuacions que es poden agrupar en tres etapes successives: la identificació dels riscos (recollida general d'informació, anàlisi de la informació, elaboració d'una estratègia d'actuació a partir d'uns objectius determinats dins del comitè de seguretat i salut o, si no n'hi ha, acordats entre la direcció de l'empresa i els delegats i delegades de prevenció), l'avaluació dels llocs de treball amb risc biològic amb la metodologia més idònia en l'àmbit tècnic i científic, i la planificació i la implementació de mesures preventives seguint la prelación establerta en l'article 15 de l'LPRL.

Aquesta guia, adreçada als nostres delegats i delegades de prevenció, tractarà sobre les activitats preventives que s'han de desenvolupar en el si de les empreses per tal de controlar els riscos biològics.

Tot i que aquest tipus de riscos estan presents en moltes professions, entre els col·lectius amb més risc d'exposició hi ha les dones. Els treballs sanitaris, sociosanitaris i assistencials són sectors molt feminitzats. Per aquest motiu, introduïrem en el document la perspectiva de gènere, per incidir en les situacions de desigualtat en relació amb l'exposició d'aquests riscos. També cal recordar que moltes empreses d'aquests sectors, especialment les residències, són petites i mitjanes empreses.

Aquesta activitat ens permetrà contribuir al desplegament de l'Objectiu 4 de l'[Estratègia Espanyola de Seguretat i Salut en el Treball 2023-2027](#), especialment en relació a la millora de la protecció de les persones treballadores dels sectors esmentats (línia d'actuació 3), així com de l'Objectiu 5 referent a la integració de la perspectiva de gènere (especialment les línies d'actuació 3 i 4), de l'Objectiu 6 en relació a la potenciació de la cultura de la seguretat i de la salut en el treball (línia d'actuació 5), i de l'Objectiu 2 (línia d'actuació 4.2).

2. Definicions i classificació

2.1. Definicions referents al risc biològic

Grup de risc: indicació del grup de risc en el qual s'inclou l'agent biològic d'acord amb els criteris de classificació de continguts en l'annex II de l'RD 664/1997, en funció del risc d'infecció. Per a uns certs agents es proporcionen també informacions addicionals d'utilitat preventiva.

Reservori al lloc de treball: és l'hàbitat natural del microorganisme, on pot viure i multiplicar-se. Aquest reservori pot ser l'home, un animal, la terra o la procedència (fusta, aigua, etc.).

Formes de dispersió: formes o mitjans a través dels quals l'agent biològic surt del reservori, es dispersa per l'ambient i arriba a la persona treballadora (exemples: el sistema d'aire condicionat permet la dispersió d'agents biològics en ambients interiors, els animals, els aerosols generats per pacients, etc.).

Quantitat o concentració de l'agent en l'ambient laboral: estimació aproximada de l'agent biològic al lloc de treball mitjançant mostrejos ambientals o a partir de dades bibliogràfiques.

Epidemiologia: estudi de la distribució, la freqüència, els determinants, les relacions, les prediccions i el control de factors relacionats amb la salut i la malaltia en poblacions humanes determinades, així com l'aplicació d'aquest estudi als problemes de salut. Se la considera la ciència bàsica per a la medicina preventiva. L'epidemiologia estudia, sobretot, la relació de causa-efecte entre l'exposició i la malaltia.

Infecció: és la invasió i la multiplicació del microorganisme als teixits de l'hoste, i la malaltia infecciosa és el conjunt de manifestacions clíniques produïdes per la infecció.

Hoste: és l'organisme que n'alberga un altre al seu interior o que el porta a sobre, ja sigui un paràsit, un comensal o un mutualista.

Dosi mínima: és la quantitat mínima d'agent biològic que ha de penetrar en l'hoste per produir la malaltia. La dosi infectiva pot variar segons l'agent biològic, la via d'entrada i la resistència de l'hoste.

Producció de toxines: són molècules orgàniques generades per alguns bacteris i fongs que solen produir l'alteració de la salut del treballador o treballadora. Segons el seu mecanisme poden ser: endotoxines (macromolècules que procedeixen de la membrana externa de la paret cel·lular dels bacteris gramnegatius; estan formades per una fracció de lipopolisacàrids i restes d'altres substàncies de la membrana externa) o exotoxines (enzims d'acció extracel·lular alliberats durant la multiplicació i el creixement per alguns bacteris, com *Clostridium tetani*, *Clostridium botulinum* i , que donen al bacteri més virulència). Totes presenten tòxics (vegeu l'annex II de l'RD 664/1997) i micotoxines (metabòlits secundaris de baix pes molecular d'origen fúngic, produïts en condicions especials de creixement, en collites emmagatzemades i aliments, que tenen alguns efectes tòxics i carcinogènics).

Tractament eficaç: es refereix a la teràpia o al mitjà curatiu de qualsevol classe que serveixi per a la curació o l'alleujament d'una malaltia o els seus símptomes.

Vacuna o profilaxi: indicació de si existeix una vacuna eficaç davant de l'agent biològic en qüestió o algun tractament immunològic o quimioterapèutic dissenyat per prevenir el desenvolupament de la infecció.

Formes de resistència: capacitat dels microorganismes per sobreviure en condicions adverses (calor, fred, dessecació, falta de nutrients, etc.), formació d'espores...

Sensibilitat a desinfectants: productes químics, desinfectants, detergents... als quals el microorganisme és sensible (alcohol, lleixiu, etc.).

Sensibilitat a antibiòtics: susceptibilitat del microorganisme als antibiòtics. Substàncies químiques que el maten o que n'inhibeixen el creixement.

Inactivació per mètodes físics: eliminació dels microorganismes per mètodes físics, com calor (temperatura i temps necessari), radiació ultraviolada, etc.

2.2. Classificació dels agents biològics

A l'efecte del que disposa l'RD 664/1997, els agents biològics es classifiquen, en funció del risc d'infecció, en quatre grups:

Agent biològic	Definició	Exemples
Grup 1	Poc probable que causi una malaltia en l'ésser humà.	Microorganismes que es poden trobar a la flora microbiana normal d'animals i humans com els <i>Bacillus</i> i <i>Lactobacillus</i>
Grup 2	Pot causar una malaltia en l'ésser humà i pot suposar un perill per als treballadors i treballadores, però és poc probable que es propagui a la col·lectivitat. Hi ha generalment una profilaxi o un tractament eficaç.	<i>Escherichia coli</i>
Grup 3	Causa una malaltia greu en l'ésser humà i presenta un seriós perill per a les persones treballadores, amb el risc que es propagui a la col·lectivitat. Existeix generalment una profilaxi o un tractament eficaç.	Virus de la febre groga, <i>Yersinia pestis</i> i virus d'immunodeficiència humana
Grup 4	Causa una malaltia greu en l'ésser humà i suposa un seriós perill per als treballadors i treballadores, amb moltes probabilitats que es propagui a la col·lectivitat. Sense que existeixi generalment una profilaxi o un tractament eficaç.	Virus de l'Ebola

A tall de recordatori: en l'annex II de l'RD 664/1997, de 12 de maig, sobre la protecció de les persones treballadores contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant el treball, es presenta una llista d'agents biològics, classificats en els grups 2, 3 o 4, segons el criteri exposat. Cal tenir en compte les notes introductòries que conté l'annex, que faciliten informació addicional essencial per acabar de valorar la perillositat intrínseca dels agents biològics. En aquest cas, al costat del nom de l'agent biològic implicat apareix el símbol de la notació que correspon.

Així mateix, cal tenir present que, en aquesta llista, no hi figuren alguns agents biològics patògens perillosos i que, en altres casos, la classificació pot no ajustar-se a la seva perillositat real.

Per exemple, recentment alguns brots en humans de determinats virus (alguns coronavirus), classificats com a agents biològics del grup 2, han causat malalties greus, amb alta mortalitat; contra ells no es disposa de vacuna i els tractaments que existeixen són limitats.

3. Mecanismes de transmissió i entrada

El pas de microorganismes, bacteris, virus o fongs es pot produir per diferents vies:

Via d'entrada	Explicació	Exemples
Via aèria o respiratòria	Es produeix per inhalació de microaerosols o gotetes de Flügge. Requereix distàncies curtes durant diversos minuts i/o per inhalació de partícules de pols que continguin agents infecciosos.	Tuberculosi, grip o COVID-19
Via cutània, dèrmica o per contacte	Contacte directe o indirecte amb la pell o les mucoses. Directe: es produeix quan existeix una transferència física del microorganisme a un hoste susceptible per part d'una persona que ja està colonitzada o que pateix la infecció. Indirecte: es produeix quan el microorganisme arriba a l'hoste a través d'un objecte contaminat.	Sarna* * No inclosa dins de l'RD 664/1997, sobre agents biològics
Via oral o digestiva	Per ingesta accidental, per menjar o per beure aliments contaminats, o per falta d'higiene de la persona (fecal-oral).	Tífus o hepatitis A
Via parenteral o sanguínia	A través de punxades, mossegades, talls i esquitxades a les mucoses (conjuntiva, mucosa de la boca o el nas).	Hepatitis C o sida

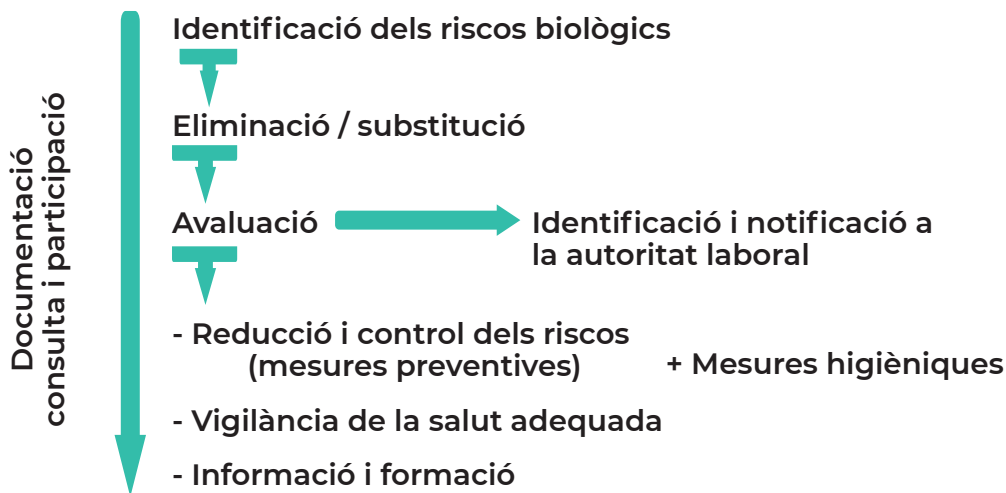
4. Principals sectors productius exposats i tipus de risc

Els agents biològics poden estar presents a gairebé qualsevol activitat laboral o productiva. L'exposició pot ser deguda a:

- Una manipulació intencionada d'aquests agents biològics, a conseqüència del cultiu i/o la concentració d'un agent biològic concret, que és d'utilitat per al procés productiu, com per exemple en la indústria biotecnològica.
- A una manipulació no intencionada d'aquests agents biològics, a conseqüència de la presència de l'agent o dels agents biològics com a contaminants en l'activitat, com per exemple en activitats sanitàries o activitats agrícoles.

Activitats laborals	Descripció de la feina	Exemple d'agents biològics
Indústria de l'alimentació	Activitats de transformació, preparació i manipulació dels productes d'origen animal i vegetal, en cru o transformats, per al seu consum final. Inclou la indústria càrnia, la indústria làctia, la indústria conservera, la indústria de farines i derivats, la indústria de processament d'olis o greixos vegetals o animals, etc.	Brucel·losi, tuberculosi bovina i zoonosi
Sector agrícola, forestal i afins	Activitats encaminades a la producció vegetal. Inclou els cultius, la recol·lecció i l'emmagatzematge de les collites, el manteniment i l'explotació d'àrees forestals, i el manteniment de parcs i jardins amb finalitats recreatives i ornamentals.	Zoonosi, tètanus i parasitosi
Sector ramader, amb contacte amb animals i afins	Activitats relacionades amb l'obtenció de productes d'origen animal com la ramaderia, la pesca i l'aqüicultura; activitats relacionades amb la cura i l'assistència dels animals, com centres veterinaris i gosses; activitats cinegètiques i de zoològics, i activitats de la indústria tèxtil amb manipulació de pells, llana, plomes i plomissol.	Zoonosi, tètanus i parasitosi
Sector sanitari i social	Activitats d'hospitals, psiquiàtrics, sanatoris, centres per a drogo-dependents, residències de gent gran, centres de rehabilitació i altres institucions sanitàries. Comprèn també les consultes de medicina general, especialistes mèdics, cirurgians, clíniques odontològiques, etc.	Hepatitis, sida, herpes i tuberculosi
Activitats de diagnòstic i investigació	Activitats realitzades en laboratoris clínics, veterinaris, de diagnòstic clínic i de recerca.	Hepatitis, sida i zoonosi
Processos industrials biotecnològics	Ús deliberat de microorganismes per a l'obtenció de productes i serveis, com la producció de medicaments, vacunes o hormones; millores en el camp de l'alimentació; producció d'enzims i altres proteïnes; bioinsecticides, etc.	Hepatitis, sida i zoonosi
Eliminació de residus i neteja urbana	Recollida, tractament, valorització i eliminació dels residus. Inclou també els serveis de recollida d'escombraries, la neteja dels carrers i el mobiliari urbà i altres tipus de restes.	Leptospirosi, febre tifoide, hepatitis, erisipela i tètanus
Sanejament públic i plantes de tractament d'aigua residual	Explotació de sistemes de clavegueram i d'instal·lacions de tractament d'aigües residuals: recollida, transport i tractament d'aigües residuals i manteniment, neteja i desembussada d'embornals, clavegueres, etc.	Leptospirosi, febre tifoide, hepatitis, erisipela i tètanus
Activitats de construcció i manteniment i d'edificis i instal·lacions	Durant operacions diverses de manteniment d'infraestructures, com equips i torres de refrigeració, piscines o instal·lacions esportives amb reservoris d'aigua.	Legionel·losi

5. Obligacions empresarials

5.1. Identificació. Eliminació o substitució

Un cop identificats un o més riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant el treball, la primera obligació empresarial és portar a terme les accions necessàries per eliminar-lo. Per fer-ho, una de les alternatives és substituir l'agent perillós per un altre que comporti menys perill o cap.

En aquest sentit, en compliment del que estableix l'article 5 de l'RSP i l'article 16 de l'LPRL, i tenint en compte la informació i la documentació tècnica i científica disponible, l'empresari o empresària ha d'evitar la utilització d'agents biològics perillosos, quan la naturalesa de l'activitat ho permeti, mitjançant la seva substitució per altres agents biològics que, en funció de les condicions d'utilització, producció i elaboració d'un producte, no siguin perillosos per a la seguretat i la salut de les persones treballadores. Aquestes mesures preventives han de ser passades a la planificació preventiva i implementades a l'empresa, en compliment del que prescriuen els articles 8 i 9 de l'RSP.

5.2. Avaluació de riscos

L'empresa ha d'avaluar els riscos que no s'hagin pogut eliminar, determinant la naturalesa, el grau i la durada de l'exposició del personal treballador, tal com s'estableix en l'article 16 de l'LPRL i l'article 5 de l'RSP. Quan es tracti de treballs o tasques que impliquin l'exposició a diversos agents biològics, els riscos s'han d'avaluar basant-se en el perill que suposin tots els agents biològics presents. Aquesta avaluació ha de repetir-se periòdicament i cada vegada que es produeixi un canvi en les condicions que afectin l'exposició dels treballadors i treballadores a agents biològics. Així mateix, s'ha de procedir a una nova avaluació del risc quan s'hagi detectat alguna infecció o malaltia que se sospiti que sigui conseqüència d'una exposició a agents biològics en el treball.

Atenció: aquesta identificació dels riscos existents als llocs de treball i la posterior avaluació dels riscos ha de tenir en compte la possible existència, i, per tant, les possibles sinergies que poden incrementar la perillositat dels riscos existents als diferents llocs de treball, quan hi desenvolupin tasques específiques persones treballadores de subcontractes (empreses de neteja, manteniment, etc.). En aquest sentit, l'empresari o empresària està obligat a donar compliment a l'article 24 de l'LPRL referent a la coordinació de les activitats empresarials. A més, cal remarcar que, en moltes ocasions, es tracta de persones treballadores de petites i mitjanes empreses, sense representació sindical i amb poca formació preventiva, i que, en aquest cas, els delegats i delegades de prevenció de l'empresa principal poden actuar de manera subsidiària sobre aquestes persones.

5.3. Reducció dels riscos

Si els resultats de l'avaluació higiènica per exposició a risc posessin de manifest l'existència d'un risc biològic al qual pot estar exposat el personal treballador, és responsabilitat de la direcció de l'empresa implementar les mesures preventives pertinents per protegir la seguretat i la salut d'aquestes persones treballadores. En aquest cas, l'empresari o empresària ha de procedir, amb caràcter obligatori, al compliment del que estableix l'article 15 de l'LPRL.

Així doncs, quan no resulti factible per motius tècnics l'eliminació del risc biològic, s'ha de procedir a la reducció del risc d'exposició al nivell més baix possible (minimització del risc) per tal de garantir adequadament la seguretat i la salut dels treballadors i treballadores exposats mitjançant, entre altres mesures, la implementació de procediments de treball adequats, la reducció, al mínim possible, del nombre de persones exposades; les mesures de gestió per a la recepció, la manipulació i el transport dels agents biològics; l'adopció de la protecció col·lectiva o, en cas que no hi hagi equips de protecció individuals (EPI), l'ús de mesures d'higiene per tal d'evitar la seva dispersió.

A tot això, cal afegir-hi la identificació i la protecció del col·lectiu de persones treballadores adscrites als articles 25 i 26 de l'LPRL (personal especialment sensible i treballadores embarassades o en període de lactància). Per això s'ha d'establir la inclusió en l'avaluació de riscos de la identificació d'aquests treballadors i treballadores i la limitació o no inclusió d'aquests col·lectius en aquests llocs de treball o en determinades tasques que s'hi realitzen; la pertinent vigilància de la salut col·lectiva i individual específica i vinculada als riscos existents als diferents llocs de l'empresa, i un procediment d'actuació en cas d'accident de treball o malaltia professional.

Si en vols saber més, sobre els requisits mínims de l'avaluació de riscos i la planificació preventiva, consulta:

- Full informatiu [La intervenció sindical en l'organització de la prevenció i les activitats preventives](#).
- Llista de control [L'avaluació de riscos i planificació de les mesures preventives](#).

5.4. Implementació de mesures higièniques per a les persones treballadores

A totes aquelles activitats empresarials en les quals hi hagi risc d'exposició per agents biològics, l'empresari o empresària està obligat a adoptar les mesures preventives de caràcter higiènic necessàries per tal d'evitar l'exposició i els possibles danys a la salut de les persones treballadores: proveir les persones treballadores de roba de protecció i la seva posterior neteja, i disposar de vestuaris adequats segons l'RD 486/1997, entre d'altres. El personal treballador ha de disposar, dins de la jornada laboral, del temps necessari per a la seva neteja personal abans de menjar i abans d'abandonar el seu lloc de treball.

Així mateix, en sortir de la zona de treball, el treballador o la treballadora s'ha de treure la roba de treball i els equips de protecció personal que puguin estar contaminats per agents biològics i ha de guardar-los en llocs que no continguin altres peces de roba.

L'empresari o empresària s'ha de responsabilitzar de rentar, descontaminar i, en cas necessari, destruir la roba de treball i els equips de protecció a què es refereix l'apartat anterior, i queda rigorosament prohibit que el personal treballador se'ls emporti al seu domicili per a aquesta finalitat. Quan es contractin aquestes operacions amb empreses degudament acreditades per a la realització d'aquestes tasques, s'està obligat a assegurar que la roba i els equips s'enviïn en recipients tancats i etiquetats amb els advertiments precisos. D'acord amb l'LPRL, el cost de les mesures relatives a la seguretat i a la salut en el treball, establertes per l'RD 664/1997, no ha de recaure sobre el treballadors i treballadores (article 14.5 de l'LPRL).

5.5. Fer un seguiment de les mesures planificades

Un cop estan implementades les mesures preventives i higièniques se n'ha de fer un seguiment per comprovar-ne l'eficàcia. En cas que no s'observi una millora, s'ha de tornar a repetir el procés i proposar altres mesures per disminuir el risc. Els informes epidemiològics de la vigilància de la salut i el registre d'accidents de treball i malalties professionals han de formar part dels indicadors per valorar l'eficàcia de les mesures preventives.

5.6. Vigilància de la salut dels treballadors i treballadores

Tal com s'estableix en l'article 22 de l'LPRL, l'empresa ha de garantir una vigilància de la salut adequada i específica en relació amb els riscos existents per exposició a agents biològics. Aquesta ha de ser realitzada per personal sanitari degudament acreditat adscrit al servei de prevenció per a l'especialitat preventiva de la vigilància de la salut (article 37.3 de l'RSP). Aquesta s'ha d'oferir als treballadors i treballadores abans de la possible exposició i s'han d'aplicar protocols sanitaris específics relacionats amb els riscos existents als llocs de treball i/o tasques que desenvolupen aquestes persones treballadores, també a intervals regulars amb la periodicitat que els facultatius aconsellin (considerant l'agent, el tipus d'exposició i l'existència de proves eficaces de detecció), quan sigui necessari i si s'ha detectat en algun treballador o treballadora amb una exposició similar una infecció o malaltia que pugui derivar de l'exposició a aquest agent biològic.

Les persones treballadores tenen el dret de sol·licitar la revisió dels resultats de la **vigilància de la seva salut**, quan hi hagi risc per exposició a agents biològics per als quals hi hagi vacunes eficaces. L'empresari o empresària ha de posar-les a disposició dels treballadors i treballadores a través dels facultatius per a l'especialitat preventiva de la vigilància de la salut. Cal informar els treballadors i treballadores dels avantatges i inconvenients de la vacunació.

L'oferiment per part de l'empresari o l'empresària, al personal treballador, de la mesura preventiva corresponent i l'acceptació per part d'aquest han de constar per escrit mitjançant el consentiment informat corresponent (el pacient o usuari o usuària té **dret a decidir lliurement**, després de rebre la informació adequada, entre les opcions clíniques disponibles [article 2.3 de la Llei 41/2002, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i drets i obligacions en matèria d'informació i documentació]); és necessari, doncs, el consentiment informat previ abans d'endegar qualsevol actuació. Tota persona pacient o usuària té dret a negar-se al tractament excepte en els casos determinats per la llei. En aquest cas la seva negativa ha de constar per escrit (article 2.4 de la Llei bàsica reguladora de l'autonomia del pacient).

El metge o metgessa encarregat de la vigilància de la salut de les persones treballadores de l'empresa ha d'estar familiaritzat amb les condicions o les circumstàncies d'exposició de cadascun dels treballadors i treballadores. Per això s'ha de coordinar amb els tècnics de la resta d'especialitats preventives de caràcter tècnic, tenint com a referència documental el pla de prevenció, l'avaluació de riscos i la planificació de l'activitat preventiva segons el que estableix l'article 16 de l'LPRL. En qualsevol cas, aquest facultatiu o facultativa ha de proposar mesures individuals i col·lectives preventives i/o correctores per protegir la seguretat i la salut de les persones treballadores exposades.

Per saber-ne més, sobre la vigilància de la salut, consulta la nostra [llista de control](#).

5.7. Documentació

Segons l'article 23 de l'LPRL, l'empresari o empresària està obligat a disposar de la documentació següent:

- Avaluacions de riscos general i específiques a què es refereix l'article 7 de l'RSP, així com també els criteris i els procediments d'avaluació i els mètodes de mesurament, anàlisi o assaig utilitzats.
- Llista de les persones treballadores exposades a agents biològics dels grups 3 i 4.
- Registre d'accidents i incidents (amb la finalitat que els delegats i delegades de prevenció puguin investigar les causes que van afavorir aquesta exposició).

La llista de les persones treballadores exposades a agents biològics del grup 3 i 4 hauria d'incloure el personal treballador de les empreses subcontractades o, si no n'hi ha, aquesta informació hauria de ser transmesa, segons el que estableix l'article 24 de l'LPRL, referent a la coordinació de les activitats empresarials, a la direcció de l'empresa subcontractada i al seu servei de pre-

venció per a l'especialitat preventiva de la vigilància de la salut, indicant el tipus de treball i les tasques efectuades i l'agent biològic al qual hagin estat exposats.

L'empresari o empresària està obligat a adoptar les mesures necessàries per a la conservació i la preservació d'un registre dels historials mèdics individuals i una llista de les persones treballadores exposades, amb el deure de confidencialitat i segons el que indica la [Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals](#), i el Reglament (UE) 2016/679, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades. Aquests historials mèdics s'han de conservar durant un termini mínim de 10 anys després de la finalització de l'exposició; aquest termini s'ampliarà fins a 40 anys en el supòsit d'exposicions que poguessin donar lloc a una infecció en la qual concorri alguna d'aquestes característiques: capacitat de provocar infeccions persistents, malalties no diagnosticades, períodes d'incubació prolongats o malalties recurrents i que comportin seqüeles.

L'empresari o empresària està obligat a posar a disposició de les autoritats laboral i sanitària la documentació dels resultats d'aquestes avaluacions de riscos, incloent-hi la naturalesa, el grau i la durada de l'exposició, així com els criteris i els procediments d'avaluació i els mètodes de mesurament, anàlisi o assaig que hagin estat utilitzats.

5.8. Notificació i informació a l'autoritat laboral

Quan s'utilitzin per primera vegada agents biològics dels grups 2, 3 o 4 l'empresari o empresària està obligat a notificar-ho amb caràcter previ a l'autoritat laboral com a mínim amb 30 dies d'antelació a l'inici dels treballs (article 10 de l'RD 664/1997). Així mateix, s'ha de notificar, prèviament, a la mateixa autoritat laboral, la utilització, per primera vegada, de qualsevol altre agent biològic del grup 4, així com de qualsevol nou agent biològic que hagi estat assimilat provisionalment per l'empresari o empresària als del grup 3. Als laboratoris que efectuïn serveis de diagnòstic amb agents biològics del grup 4 se'ls ha d'exigir únicament la notificació inicial d'aquest propòsit.

La notificació, esmentada en el paràgraf anterior, ha d'incloure:

- Nom i adreça de l'empresa o del centre de treball.
- Nom i formació de la persona o persones de l'empresa amb responsabilitats en matèria de prevenció de riscos.
- Resultats de les avaluacions de riscos general i específica del tipus d'agent biològic, i les mesures de prevenció i protecció previstes en la planificació preventiva de l'empresa.

Cal dir que s'ha d'efectuar una nova notificació sempre que s'introdueixin canvis substancials en els processos o procediments de treball, les repercussions de la qual en les condicions de seguretat i salut invalidin la notificació anterior.

Com ja s'ha comentat, l'empresari o empresària està obligat a posar a disposició de les autoritats laboral i sanitària la documentació dels resultats d'aquestes avaluacions de riscos.

Quan aquesta avaluació posi de manifest l'existència de riscos biològics per a la seguretat i la salut de les persones treballadores, l'empresari o empresària ha d'informar les autoritats laboral o sanitària que ho sol·licitin de les activitats en les quals el personal treballador hagi estat exposat a determinats agents biològics; el nombre de treballadors i treballadores exposats; el nom i la formació acreditada de la persona o persones amb responsabilitats en matèria de prevenció de riscos a l'empresa; les mesures de prevenció i de protecció adoptades mitjançant la corresponent planificació de l'activitat preventiva, incloent-hi els procediments i mètodes de treball, i el pla d'emergències per a la protecció del personal treballador davant de l'exposició a un agent biològic dels grups 3 o 4.

L'empresari o l'empresària està obligat a informar immediatament de qualsevol accident o incident derivat de la manipulació voluntària o involuntària provocat pels agents biològics i que pugui causar una greu infecció o malaltia entre la plantilla, inclosos els treballadors i treballadores de les empreses subcontractades. S'han de comunicar a les autoritats laboral i sanitària tots els casos de malaltia o defunció que s'hagin identificat per exposició a un agent biològic. Pel que fa als historials mèdics, aquests han de ser remesos per l'autoritat laboral a la sanitària, que els ha de conservar, garantint, en tot cas, la confidencialitat de la informació que contenen. En cap cas l'autoritat laboral ha de conservar cap còpia dels historials mèdics esmentats.

5.9. Informació i formació dels treballadors i treballadores

L'empresari o empresària, segons l'article 18 de l'LPRL, està obligat a facilitar a les persones treballadores i a la seva representació legal (article 36 de l'LPRL) la informació pertinent respecte de qualsevol mesura adoptada per garantir la seguretat i la salut de les persones treballadores. Per assolir aquesta finalitat preventiva, l'empresari o empresària ha d'establir els canals i/o mitjans pertinents que permetin l'accés a aquesta informació a les persones treballadores i als delegats i delegades de prevenció o membres del comitè de seguretat i salut. Aquesta informació ha d'incloure almenys:

- Els riscos potencials per a la salut de les persones treballadores.
- Les mesures preventives que han de prendre per prevenir l'exposició.
- Les disposicions en matèria d'higiene col·lectiva i individual.
- La utilització i l'ús de roba i equips de protecció individual.
- Les mesures que han d'adoptar les persones treballadores en el cas d'incidents i accidents, etc.

Aquesta informació també s'ha de transmetre als treballadors i treballadores de les empreses subcontractades o als treballadors i treballadores autònoms que realitzin tasques en aquests espais i/o llocs de treball, en virtut del que estableix l'article 19 de l'LPRL.

L'empresari o empresària està obligat a proporcionar als treballadors i treballadores i als delegats i delegades de prevenció la formació específica relacionada amb els riscos existents als diferents llocs de treball o en les tasques que s'hi realitzen. Aquesta formació s'ha d'actualitzar i impartir quan les condicions de treball o l'organització de la feina presenti modificacions pel que fa a la introducció de canvis tecnològics, nous productes, maquinària, etc.

5.10. Consulta i participació dels treballadors i treballadores

L'empresa ha de consultar als delegats i delegades de prevenció, de manera prèvia, totes les decisions que puguin afectar la seguretat i la salut de les persones treballadores i ha de permetre'n la participació, d'acord amb el que disposen els articles 18 i 33 de l'LPRL.

Per això, cal que faciliti a aquests delegats i delegades tota la informació i la documentació que sigui necessària per a l'exercici de les seves funcions.

6. Malalties professionals que genera l'exposició als agents biològics

L'exposició als agents biològics pot donar lloc a efectes al·lèrgics i sensibilitzants entre les persones treballadores que hi estan exposades. Alguns agents biològics, principalment fongs i enzims, poden provocar reaccions al·lèrgiques que poden afectar la pell o la funció respiratòria. Aquests agents biològics estan indicats amb la notació A (possibles efectes al·lèrgics) en l'annex II de l'RD 664/1997. Aquests també poden causar efectes o malalties per enverinament a causa dels seus efectes tòxics, com en el cas d'estar sota l'efecte d'endotoxines i de micotoxines. En alguns casos podrien provocar un càncer, ja que algunes infeccions virals s'han associat amb alguns tipus de càncer. Així, per exemple, les micotoxines, principalment les aflatoxines, generades pel creixement de determinats fongs es relacionen amb efectes carcinogènics en la salut de les persones treballadores. Altres al·lèrgens potents són els compostos i les estructures d'origen vegetal i animal. Entre els primers es poden esmentar, per exemple, el làtex (obtingut de la saba de l'arbre *Hevea brasiliensis*) o el pol·len de diferents plantes. Entre els al·lèrgens d'origen animal es trobarien les proteïnes d'animals (àcars, gats, ratolins i rates). Com ja hem indicat, aquests compostos no estan considerats agents biològics i, per tant, no seran tractats en aquest apèndix.

Hi ha malalties causades per éssers vius que no tenen consideració legal d'agent biològic, com és el cas de l'escabiosi o sarna. S'hi han deixat a títol informatiu perquè formen part substancial de l'activitat i de les malalties relacionades amb aquesta, però queden fora de l'àmbit d'aplicació de l'RD 664/1997. En tot cas, el conjunt de malalties professionals reconegudes per exposició a riscos biològics es troben en l'annex I, grup 3, de [l'RD 1299/2006, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals al sistema de la Seguretat Social i s'estableixen criteris per a la seva notificació i registre](#).

Per a més informació, pots consultar les nostres píndoles:

[Treballar sense prevenció: danys a la salut](#)

[Malalties professionals: els danys a la salut més invisibles](#)

[Els riscos biològics en el sector de les perruqueries](#)

[Els riscos laborals en el sector de les residències](#)

A tall d'exemple, exposem dos supòsits, un per a éssers vius que no tenen consideració legal d'agent biològic i un altre que sí que en té:

6.1. Sarna

Els àcars són ectoparàsits com els polls, les puces i les paparres, que si bé queden exclosos de la definició d'agent biològic i, per tant, de l'àmbit d'aplicació de l'RD 664/1997, d'agents biològics a la feina, poden resultar de gran interès en l'entorn laboral per les seves característiques i la capacitat de causar o transmetre una malaltia.

La sarna o escabiosi és una parasitosi de la pell causada per l'àcar *Sarcoptes scabiei*. Es manifesta amb una erupció que produeix picor intensa ocasionada pels àcars femella adults, que excaven túnels a la capa superficial de la pell. La picor assoleix la màxima intensitat durant la nit. També pot manifestar irritació entre els dits, els plecs articulars (colzes i canells) o al voltant dels òrgans genitals.

La transmissió pot ser directa (de pell a pell) o indirecta, per contacte amb material contaminat recentment. Una altra possibilitat de transmissió és la que es pot produir pel contacte amb un animal afectat per la malaltia, però és una infestació autolimitada i lleu que només afecta la zona de contacte directe amb l'animal afectat. El període d'incubació és de 2 a 6 setmanes i, en general, la transmissió es produeix per contacte personal proper i prolongat amb la pell d'una persona afectada.

La sarna o escabiosi pertany al grup III del quadre de malalties professionals: exposició a agents biològics, classificada dins de malalties infeccioses o parasitàries transmises a l'ésser humà pels animals o pels seus productes i cadàvers. Té una incidència especial entre els sectors socio-sanitaris i veterinaris, i a les feines del sector primari atès el contacte amb animals.

Per això mateix, seguint les indicacions del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i els articles 14, 15 i 16 de l'LPRL, l'empresariat està obligat a evitar el risc de contagi de la sarna i, si no és possible, a reduir-lo adoptant les mesures preventives adequades i a planificar-les a partir de la realització de l'avaluació de riscos. Així, si es detecta risc d'exposició, l'empresa ha de planificar mesures i elaborar un **protocol d'actuació** per saber com cal actuar quan es doni un cas de contagi o quan n'hi hagi diversos en forma de brot.

Elements que ha d'incloure un pla de prevenció de la sarna, segons les autoritats sanitàries

1. Elaboració, amb la participació dels delegats i delegades de prevenció i amb l'assessorament dels tècnics i tècniques del servei de prevenció, de **protocols i procediments escrits** per a la prevenció i el control de la sarna, tenint en compte un ampli espectre de situacions que es puguin produir, des de les mesures ambientals fins a un pla de profilaxi massiva.
2. Implementació, mitjançant la deguda **planificació de l'activitat preventiva**, de la pràctica sistemàtica de l'avaluació de la pell, els cabells i les ungles de tots els pacients o residents nous en ser admesos al centre, especialment si són transferits des d'una residència de gent gran, un centre de llarga estada o un hospital. Les persones que siguin catalogades com a cas sospitosos de sarna han de ser aïllades immediatament fins que se'ls pugui realitzar un examen mèdic més exhaustiu.
3. La **capacitació dels professionals** sanitaris dels serveis de prevenció per a l'especialitat preventiva de la vigilància de la salut perquè puguin establir una sospita de sarna, tant en ells mateixos com en pacients o residents que presentin símptomes i signes dermatològics sospitosos, i perquè la notifiquin al responsable assistencial.
4. El **circuit per a l'assistència sanitària** de les persones treballadores del centre amb símptomes i dels contactes estrets per raó de la seva feina (aquest circuit s'hauria d'incloure en el procediment d'actuació i, a més, caldria incloure la coordinació entre el personal mèdic del servei de prevenció, la unitat epidemiològica i la mútua a la qual està associada l'empresa).
5. **Establiment de mesures** que assegurin el suport adequat del personal (inclòs l'administratiu, el sanitari, el de farmàcia i el de neteja), si hi ha un brot de sarna al centre.
6. Establiment de mesures que possibilitin derivar mostres per al diagnòstic etiològic mitjançant el disseny d'un circuit.

* Aquest procediment, tal com estableix l'LPRL en l'article 16, s'ha d'incloure en el pla de prevenció de l'empresa.

Criteris d'actuació sindical davant dels contagis de sarna

En aquest cas, com a delegats i delegades de prevenció hem de comprovar que la direcció de l'empresa i el seu servei de prevenció han realitzat les accions preventives següents:

Primerament, s'ha de comprovar si aquest brot (a efectes pràctics de la vigilància epidemiològica a Catalunya, es defineix com a brot epidèmic de sarna en una residència de gent gran 'el diagnòstic clínic o confirmat de dos casos o més de sarna entre residents, treballadors i treballadores, assistents o persones relacionades amb el centre si han iniciat símptomes en un període igual o inferior a 12 setmanes', que representa dues vegades el període màxim d'incubació) i el nombre de casos han estat notificats a la unitat epidemiològica del territori. Si ha estat el cas, cal saber quines mesures han requerit endegar a la direcció de l'empresa i al seu servei de prevenció.

Segonament, cal comprovar el nombre de persones treballadores que han estat infectades per la sarna i si aquestes han passat per la mútua i si els han registrat el cas com a accident de treball amb baixa o sense baixa (contingències professionals). En aquest sentit, cal comprovar dues coses: l'avaluació de riscos (en concret, pel que fa al risc biològic i a l'especialitat preventiva d'higiene industrial) i el procediment de registre, notificació i investigació dels accidents de treball i malalties professionals (inclòs en el pla de prevenció).

6.2. Conjuntivitis

La conjuntivitis és la inflamació de la conjuntiva, que és la capa transparent que recobreix la part blanca de l'ull. La inflamació fa que la conjuntiva s'irriti i que els ulls adoptin aquest color vermell característic. Normalment també va acompanyada d'un llagrimatge constant i de sensació de molèstia, com de sorra dins de l'ull. Mèdicament parlant existeixen quatre tipus de conjuntivitis: la irritativa, l'al·lèrgica, la vírica i la bacteriana. Les conjuntivitis de tipus irritatiu o al·lèrgic no són contagioses, però la vírica i la bacteriana sí que ho són.

L'exposició a substàncies irritants, com ara els vapors de productes químics, els gasos, el fum o el clor de les piscines, el pol·len, la gespa, els àcars de la pols, el pèl d'alguns animals o les espores dels fongs, entre d'altres, o bé la presència de cossos estranys a l'ull, com ara pols o sorra, solen ser les causes que donen lloc a les al·lèrgies de caràcter bacterià o víric.

La via de transmissió de la conjuntivitis sol ser per contacte directe amb la persona infectada o amb materials de l'espai de treball (objectes i superfícies manipulades per la persona infectada o que hi hagin entrat en contacte) o bé per via aèria a través de la tos i dels esternuts.

Així doncs, en aquest cas cal tenir en compte, entre altres mesures preventives de caràcter higiènic, el que estableix l'RD 486/1997, referent als llocs de treball, tant pel que fa al disseny

d'aquests llocs de treball com a les condicions ambientals i al manteniment d'aquestes instal·lacions (climatització) o àrees de treball. En aquest supòsit, també s'han de tenir en compte les sinergies existents entre les persones treballadores de l'empresa principal i les de les empreses subcontractades o els treballadors i treballadores autònoms que realitzin tasques en aquests mateixos espais o llocs de treball (cal recordar que molts d'aquests treballadors i treballadores pertanyen a petites i a mitjanes empreses), tal com estableix l'article 24 de l'LPRL.

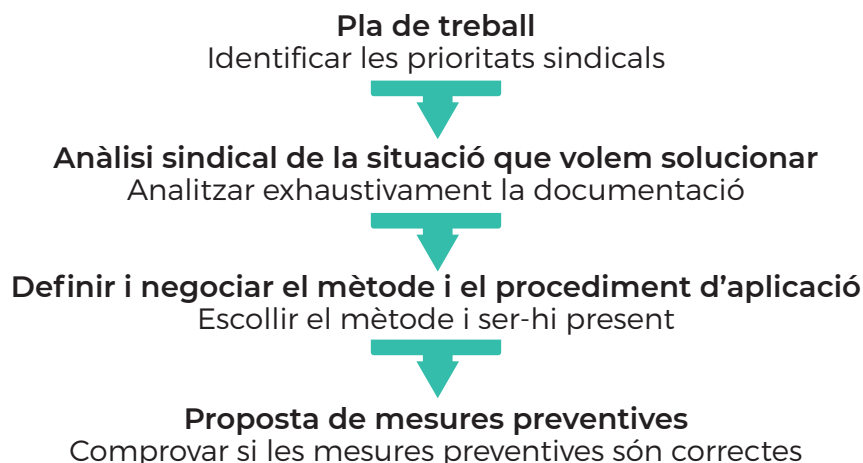
Criteris d'actuació sindical davant dels contagis de sarna

En aquest cas, com a delegats i delegades de prevenció haurem de comprovar que la direcció de l'empresa i el seu servei de prevenció han realitzat les accions preventives següents:

Primerament, s'ha de comprovar si aquest brot (dos o més casos relacionats en temps i espai) i el nombre de casos han estat notificats a la unitat epidemiològica del territori. Si ha estat el cas, cal esbrinar quines mesures han requerit endegar a la direcció de l'empresa i al seu servei de prevenció.

Segonament, cal comprovar el nombre de persones treballadores que han estat infectades per la conjuntivitis i si aquestes han passat per la mútua i si els han registrat el cas com accident de treball amb baixa o sense baixa (contingències professionals). En aquest sentit, cal comprovar dues coses: l'avaluació de riscos (en concret, pel que fa al risc biològic i a l'especialitat preventiva d'higiene industrial) i el procediment de registre, notificació i investigació dels accidents de treball i malalties professionals (inclòs en el pla de prevenció).

7. Criteris d'intervenció sindical davant dels riscos biològics

A. Pla de treball

El primer pas és prioritzar la intervenció de l'acció sindical en salut laboral davant del risc biològic. Per fer-ho, s'han d'establir uns objectius i una estratègia seguint el que indiquen els articles 14 i 15 de l'LPRL.

Abans de sol·licitar a l'empresa la seva avaluació, hem de definir les tasques concretes afectades i l'estratègia que cal seguir. Per fer-ho, cal analitzar la documentació preventiva existent a l'empresa i identificar la font d'exposició al risc biològic (característiques i particularitats d'aquest agent), així com els llocs de treball afectats, els objectius i les propostes sindicals.

No ens podem oblidar que dins dels col·lectius de treballadors i treballadores que hi puguin estar exposats, cal tenir en compte les persones treballadores especialment sensibles (article 25 de l'LPRL), les treballadores embarassades o en període de lactància natural (article 26 de l'LPRL) i el personal treballador d'empreses subcontractades o els treballadors i treballadores autònoms. Així mateix, cal tenir presents les condicions ambientals existents en aquests llocs de treball.

Altres elements que ens ajudaran a prioritzar els riscos biològics concrets sobre els quals cal intervenir són: el nombre de persones treballadores afectades i la gravetat de l'impacte que aquests riscos puguin tenir sobre la salut; les dades sobre malalties i/o sinistralitat a l'empresa; els informes epidemiològics de vigilància de la salut; l'opinió dels treballadors i treballadores (visites, assemblees, enquestes, etc.).

B. Anàlisi sindical de la situació que volem solucionar

Per poder definir una estratègia, hem de realitzar una anàlisi exhaustiva de la documentació preventiva següent, segons el que estableix l'article 23 de l'LPRL:

1. **Pla de prevenció** i model organitzatiu escollit per l'empresa, així com el concert de l'activitat preventiva amb el servei de prevenció aliè, en cas que n'hi hagi, o acte de constitució del servei de prevenció propi o mancomunat.
2. Document preventiu referent a les condicions de treball, a través d'indicadors de salut, com ara **dades epidemiològiques** de la vigilància de la salut, informes de **sinistralitat laboral**, absències per incapacitat temporal, etc.
3. **Avaluacions de riscos general i específiques**, en aquest cas higièniques per exposició a agents biològics.
4. **Document de coordinació de les activitats empresarials**, en el supòsit que l'empresa principal hagi contractat o subcontractat activitats amb altres empreses o treballadors i treballadores autònoms.
5. **Investigacions d'accidents de treball** o malalties professionals que s'hagin produït a l'empresa.

C. Definir i negociar el mètode i el procediment d'aplicació

En cas que sigui necessari utilitzar una metodologia de captació de l'agent biològic per la posterior anàlisi en un laboratori acreditat per l'autoritat sanitària, abans d'escollir-la, hem de convocar una reunió del comitè de seguretat i salut o, en el supòsit d'empreses de menys de 50 persones treballadores, són els delegats i delegades de prevenció els que es reuniran amb la direcció de l'empresa per consensuar el disseny i l'estratègia que cal seguir per prendre mostres de l'agent biològic, els llocs de treball i les característiques ambientals i del personal treballador que realitza les tasques assignades per la direcció de l'empresa en aquests llocs de treball.

El mètode escollit ha de tenir en compte els riscos existents per a l'embaràs i la lactància (article 26 de l'LPRL i article 4 de l'RSP), així com la possible presència de treballadors i treballadores especialment sensibles (article 4 de l'RSP). És en el si del comitè de seguretat i salut, tal com estableixen els articles 38 i 39 de l'LPRL, on la representació legal de les persones treballadores ha de proposar i argumentar la necessitat de realitzar l'avaluació de riscos, els llocs o les tasques que cal avaluar, la metodologia i la justificació tècnica de la metodologia, el calendari del procés d'avaluació i tot allò concernent al procés d'avaluació higiènica per agents biològics.

Garantint, en totes i cadascuna de les fases del procés, la participació de les persones treballadores (article 18 de l'LPRL) i dels delegats i delegades de prevenció (article 36 de l'LPRL), és la representació legal de les persones treballadores qui ha de liderar i canalitzar aquesta participació.

D. Proposta de mesures preventives

Després de l'avaluació de riscos s'ha de realitzar la planificació de les mesures preventives. Aquesta planificació ha de ser realitzada per l'empresari o empresària i no pas pel servei de prevenció (recordem que és l'òrgan assessor de la representació legal de les persones treballadores i de la representació de la direcció de l'empresa), i ha de complir els requisits recollits en l'article 16 de l'LPRL i en l'article 9 de l'RSP.

Atès que prèviament, com a delegats i delegades, hem definit la nostra estratègia amb els objectius marcats, és imprescindible que en aquest punt tinguem preparades les nostres propostes i que les definim per ordre de prioritat i importància. Quan rebem l'avaluació de riscos i la planificació, estarem en condicions de fer la proposta sindical de mesures preventives que hem de negociar amb l'empresa.

L'àmbit de discussió i negociació de les mesures o accions preventives ha de ser el comitè de seguretat i salut, i ha d'indicar els terminis d'execució, els responsables de l'execució, el pressupost econòmic i els indicadors de valoració de l'eficàcia de les mesures preventives proposades per eliminar o minimitzar el risc, tal com s'indica en l'article 15 de l'LPRL, i realitzar-se respectant els drets d'informació, consulta prèvia i participació.

No obstant això, cal considerar que pot ser necessari elevar a l'àmbit de negociació de la secció sindical o del comitè d'empresa les mesures preventives o correctores que suposin un canvi estructural en l'organització del treball.

Si l'empresa es nega a acceptar les nostres propostes, cal recordar que aquesta negativa ha de ser motivada i que la direcció de l'empresa ha de proposar una mesura preventiva alternativa que elimini o minimitzi suficientment el risc biològic.

La nostra tasca sindical consisteix a comprovar l'eficàcia d'aquestes mesures realitzant el seu seguiment a través dels índexs de sinistralitat, els informes epidemiològics de vigilància de la salut i la investigació dels accidents de treball i de les malalties professionals.

8. La perspectiva de gènere pel que fa a les avaluacions per exposició a agents biològics

La Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, situa com a objectiu el dret a la igualtat i a la no-discriminació per raó de sexe en tots els àmbits de la vida social, tal com s'estableix en l'article 14 de la Constitució espanyola. Concretament, dins de l'univers de les relacions laborals i específicament pel que fa a la salut laboral, l'article 43 de la Llei 17/2015 estableix l'obligació d'incloure la perspectiva de gènere a les activitats preventives de les empreses.

No obstant això, tal com vam explicar en el nostre informe "Mirada de gènere en identificació de riscos", en la majoria de casos, les avaluacions i la proposta de mesures preventives no tenen en compte la perspectiva de gènere. A més, les investigacions científiques majoritàriament s'han centrat en referents masculins.

Hi ha, per tant, una necessitat urgent d'implementar la perspectiva de gènere pel que fa a les polítiques preventives de les empreses (concretament, la realització d'avaluacions de riscos des d'una perspectiva de gènere, més enllà del que estableix l'article 26 de l'LPRL).

Es tracta d'un fet molt rellevant pel que fa a l'exposició a riscos biològics, ja que les malalties professionals causades per aquests agents afecten especialment les dones. És a dir, hi ha més comunicats de malalties professionals causades per l'exposició a agents biològics en dones que en homes (figura 1), a causa de la segregació horitzontal en les activitats feminitzades, com la neteja, les cures i la sanitat.

Evolució del nombre de comunicats de malalties professionals causades per l'exposició a agents biològics, per sexes i any

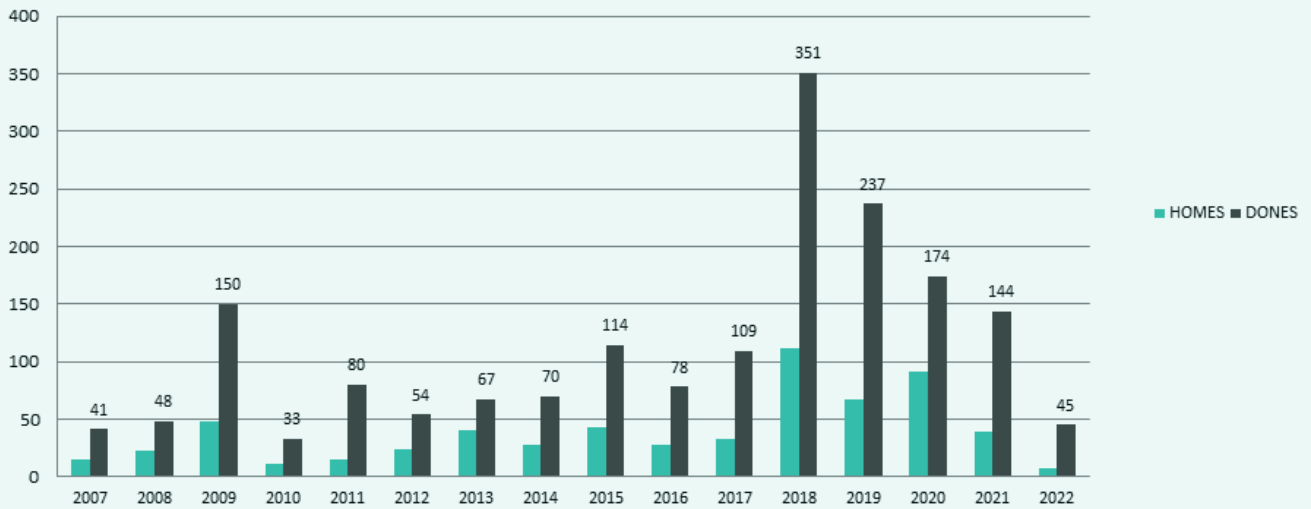

Figura 1. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Comparació de comunicats de malalties professionals causades per l'exposició a agents biològics (per sexes i any)

Cal recordar que el sistema de prevenció imperant, basat en el control del compliment de valors límit d'exposició establerts per a homes i en la utilització d'equips de protecció individual dissenyats per a homes, també fa més vulnerables les treballadores davant l'exposició als agents biològics. Per això mateix aquestes diferències biològiques i anatòmiques entre homes i dones s'han de tenir en compte a l'hora de dissenyar les diferents fases de l'avaluació de riscos biològics amb la finalitat d'evitar danys a la salut entre el col·lectiu de dones treballadores. Aquesta desigualtat en la salut podria ser més gran tenint en compte la infranotificació de les malalties professionals i la falta d'indicadors que evidenciiïn les possibles diferències de gènere en els riscos laborals.

Per a més informació i assessorament, posa't en contacte amb la secció sindical o amb les delegades i delegats de CCOO a la teva empresa.

933 100 000
[ccoo.cat/contacta](https://www.ccoo.cat/contacta)

